

Driehonderd besluiten hervormen Frankrijk in sneltreinvaart

prof. dr. Jacques Attali

“Frankrijk zit middenin een proces van duurzame economische hervormingen en ik geloof dat de resultaten veelbelovend zullen zijn”, zegt prof. dr. Jacques Attali. Een commissie heeft onder zijn leiding in de recordtijd van zes maanden de economische situatie in kaart gebracht en vervolgens ‘driehonderd besluiten die Frankrijk moeten veranderen’ op- en voorgesteld. Een derde van die besluiten is al of wordt binnenkort geïmplementeerd. “Ik denk dat ons hele rapport wordt overgenomen”, zegt de hoogleraar economie en politieke wetenschappen, schrijver, Europees staatsman, filosoof en CEO enthousiast. Attali wordt beschouwd als een der grootste denkers van onze tijd.

Het is nog maar ruim een jaar geleden dat de Franse president Nicolas Sarkozy en premier François Fillon Jacques Attali vroegen een commissie samen te stellen die moest onderzoeken wat er nodig was om de Franse economie weer sterk te laten groeien en de bevolking haar energie terug te geven. Dit schreven beide bewindslieden onder meer op 1 augustus 2007: ‘Meneer de voorzitter, de Franse economie heeft een gebrek aan groeipotentieel en concurrentievervalsing. De groei bij onze Europese partners is groter, de werkloosheid vaak lager. (...) Deze situatie is ongunstig voor de vernieuwing, de sociale rechtvaardigheid, de technische vooruitgang, de ontwikkeling van het bedrijfsleven en de levenskwaliteit. Frankrijk loopt achter en zijn plaats in de wereld wordt bedreigd. Wij vragen u te onderzoeken onder welke voorwaarden Frankrijk weer kan groeien’. “Het ging niet om een korte-termijnanalyse van de situatie. Onze economie was niet ontzettend slecht. We liepen qua groei weliswaar wat achter bij de onze burens, maar dat was niet dramatisch. Er was dan ook geen sprake van een kloof tussen ons en die landen, maar we wilden hervormingen op verschillende terreinen om duurzame economische groei te kunnen bewerkstelligen. Frankrijk moet zijn beste capaciteiten benutten, ongeacht de situatie in andere landen”, aldus Attali.

Zijn Commission pour la libération de la croissance française is sinds het verzoek van Sarkozy en Fillon voortvarend te werk gegaan. “Ik heb om te beginnen een team samengesteld bestaande uit 43 briljante leden met veel expertise. Ze hebben gesproken met honderden professionals uit de private en de publieke sector. Bovendien waren alle leden van de regering beschikbaar om al onze vragen te beantwoorden, ook tijdens de vele hoorzittingen die we hebben gehouden.” Daarnaast heeft het team talloze suggesties bekeken die via het internet waren binnengekomen en vele buitenlandse experimenten op dit vlak onderzocht.

Het rapport, inclusief twintig grondbeginselen en ruim driehonderd door de commissie opgestelde besluiten die Frankrijk weer op weg moeten helpen, is alweer enige tijd geleden aan de president en de premier overhandigd. “Het is geen rapport, geen studie, maar een gebruiksaanwijzing voor dringende en fundamentele hervormingen. (...) Het is geen inventarisatie die een regering naar eigen

goeddenken kan gebruiken en nog minder een wedstrijd voor originele ideeën die daarna een marginaal bestaan leiden. Het is een samenspel, waarbinnen elk onderdeel verbonden is met alle andere en elk element bijdraagt aan het slagen van het geheel”, aldus de commissie in de toelichting op haar rapport. Kortom: niet enkele, maar alle voorgestelde besluiten moeten worden uitgevoerd om optimaal succes te bereiken. Attali: “Het ene besluit is belangrijker dan het andere. Op dit moment zijn er al honderd geïmplementeerd, nog eens honderd zitten midden in het goedkeuringsproces en worden binnenkort uitgevoerd. Ik denk dat ons hele rapport wordt overgenomen en dat is inderdaad een groot succes. In onze analyse hebben we zelfs de kredietcrisis voorspeld. Drie pagina’s hebben we besteed aan de potentiële gevolgen ervan. De commissie heeft aangedrongen op een versnelde invoering van de hervormingen wanneer de crisis er werkelijk zou komen en we zijn blij te kunnen constateren dat dit ook gebeurt. We hebben deze ontwikkeling op tijd voorzien”, constateert Attali tevreden.

Kenniseconomie

“Onze belangrijkste conclusie is dat er een paar belangrijke aanpassingen nodig zijn om de ontwikkeling van de kenniseconomie op gang te brengen en te houden. Het gaat dan vooral om algemene en sociale mobiliteit, een efficiënter overheidsbeleid en een beter openbaar bestuur.” De eerste besluiten zijn in april 2008 ingevoerd, de laatste moeten in juni 2009 effectief zijn. Wanneer de internationale economie niet verder achteruit gaat, denkt de commissie dat het potentiële groeicijfer in Frankrijk in 2012 dankzij de ‘300 décisions pour changer la France’ een punt hoger ligt dan nu en de werkloosheid is gedaald van 7,9 naar 5 procent. De bedoeling is dat er over vier jaar twee miljoen woningen zijn bijgekomen, het aantal Fransen dat onder de armoedegrens leeft is afgenomen van 7 tot 3 miljoen en 10.000 nieuwe bedrijfjes zijn gesticht in de buitenwijken. De commissie verwacht verder dat een op de twee Fransen werk heeft bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en dat 75 procent van de bevolking toegang heeft tot het internet. De openbare schuld moet in 2012 zijn gereduceerd tot 55 procent van het BNP. “De discussies met de overheid zijn tot nu toe heel vruchtbaar geweest en de president heeft ons gevraagd hem op de hoogte te houden”, aldus Attali.

De resultaten die Attali geregeld publiceert op de website van Libération de la croissance, en die hij in dit interview met ACADEMY® Magazine toelicht, illustreren het succes van de door zijn commissie voorgestelde aanpak. Een wetsvoorstel voor de modernisering van de economie is in juli aangenomen. “Het gaat dan bijvoorbeeld om concurrentiewetten en een wijziging van de distributieregels”, legt de commissievoorzitter uit. “Met de modernisering van de arbeidsmarkt is men in het voorjaar al akkoord gegaan.” Andere hervormingen zijn later in 2008 voorzien, bijvoorbeeld wat betreft de vertegenwoordiging door vakbonden

Tekst: Jacques Geluk

en de beloning van werkzoekenden. De minister van Onderwijs, Xavier Darcos, heeft op basis van het rapport nieuwe onderwijsprogramma’s aangekondigd. Diens collega van Hoger Onderwijs en Onderzoek, Valérie Pécresse, heeft plannen gelanceerd om het universitair onderwijs te bevorderen en in de buitenwijken worden onder het motto ‘Espoir banlieus’ mogelijkheden gecreëerd voor tweede-kansonderwijs. Het zijn slechts enkele voorbeelden. De integrale, coherente en voortvarende manier waarop Jacques Attali en zijn commissie zich - los van partijpolitieke invloeden - van hun taak hebben gekwetend, en de snelheid waarmee de Franse overheid daarop reageert, zijn voor zover bekend zonder precedent. “Wanneer het land snel en krachtig op onze voorstellen reageert kunnen de kinderen van vandaag verwachten dat hun leven net zo goed wordt als dat van hun ouders.”

Prof. dr. Jacques Attali is een Franse econoom, wetenschapper en auteur. Van 1981-1991 was hij adviseur van president François Mitterrand. Daarna werd hij de eerste president van de in Londen gevestigde Europese Bank voor Reconstructie en Ontwikkeling. Dit financiële instituut is door de westerse regeringen opgericht om Oost- en Centraal-Europese landen te helpen bij de overstap naar een democratische markteconomie. In 1998 richtte hij de Franse non-profitorganisatie PlaNet Finance op, die is gespecialiseerd in microfinanciering.

jacquesattali@speakersacademy.eu

“Niets is zo ontmoedigend als besluiteloosheid, en niets is zo nutteloos.”
— Bertrand Russell —